

Hematologische Intensive Care (HIC)

1 Inleiding

In deze folder kunt u informatie vinden over de gang van zaken op de afdeling Hematologische Intensive Care (HIC) en de kamers van de HIC. U bent al opgenomen op een van deze kamers, of dit gebeurt binnenkort. De kamers zijn een onderdeel van het Oncologisch Centrum Leeuwarden (OCL), op afdeling Z. In deze folder leest u over de dagindeling op de kamers, regels voor bezoek en wat u verder zoal kunt verwachten tijdens uw verblijf.

In het OCL werken diverse specialisten en andere disciplines samen om de zorg aan patiënten met kanker en bloedziekten zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Meer informatie over het OCL kunt u vinden in de afdelingsfolder van het OCL. Deze krijgt u wanneer u opgenomen wordt.

2 Kamers

Op de HIC-kamers worden voornamelijk patiënten opgenomen die met een hoge dosis chemotherapie worden behandeld. Door deze behandeling wordt de afweer ernstig verstoord en is beschermende isolatie vereist. Op de HIC-kamers wordt u beschermend geïsoleerd verpleegd. De verpleegkundigen dragen daarom bij het uitvoeren van zorgtaken een schort. U wordt ook beschermd tegen besmetting van buitenaf. Deze bescherming hebt u nodig, omdat de behandeling die u krijgt het aantal witte bloedcellen laat dalen. Hierdoor vermindert uw eigen afweer. De beschermende isolatie gaat pas in wanneer uw afweer daadwerkelijk is verminderd. Tot die tijd mag u uw kamer of HIC-kamer nog verlaten.

De kamer is voorzien van een sluis en een speciaal luchtzuiverings- en luchtcirculatiesysteem. Het doel hiervan is om ziekteverwekkers buiten de deur te houden en infecties te voorkomen. Het is van belang dat de deuren van de kamer en de sluis gesloten blijven.

3 Wat kunt u meenemen?

Tijdens de beschermende isolatie blijft u op uw kamer. U kunt dingen van thuis meenemen zoals een radio, computer, mobiele telefoon, spelletjes, boeken, handwerk materiaal en overige artikelen die nieuw of goed schoon te maken zijn. U kunt ook schone, gewassen kleding en nachtkleding meenemen.

Vanwege infectiegevaar kunnen niet alle materialen op uw kamer worden toegestaan. Ook is het belangrijk om de kamer opgeruimd te houden, zodat uw kamer goed schoongemaakt kan worden.

Houdt u zich aan de volgende regels:

- Bloemen en planten zijn niet toegestaan. Fruit moet het bezoek afgeven bij de voedingsassistente of verpleegkundige. De afdelingskeuken is alleen toegankelijk voor personeel. Frisdrank/eten van patiënten wordt voorzien van naam en kamernummer en in de koelkast voor patiënten gelegd.
- Per stuk verpakte droge materialen zijn geschikt om mee te nemen. Voorbeelden hiervan zijn tijdschriften en boeken. Het bezoek kan van een stapel tijdschriften het

beste de middelste uit een stapel meenemen en niet de bovenste. Deze is vaak al bij meerdere mensen in de handen geweest. Boeken moeten er schoon/nieuw uitzien: geen bibliotheekboeken meenemen.

- Materialen die afneembaar zijn, worden toegestaan. Als een bezoeker twijfelt of iets toegestaan is, kan hij/zij dit vragen aan een verpleegkundige.

Op iedere kamer is een telefoon met een eigen nummer en televisie aanwezig. Het gebruik hiervan is gratis. Ook is de kamer voorzien van draadloos internet.

Bij problemen met telefoon, tv of internetaansluiting kunt u dit doorgeven aan de verpleegkundige. Deze toestellen worden namelijk beheerd door de technische dienst.

4 Selectieve Darm Decontaminatie (SDD)

Wat is SDD

Naast bescherming van buitenaf vindt er ook bescherming van binnenuit plaats. Dit noemen we selectieve darmdecontaminatie. Dat is het ontsmetten van het maagdarmkanaal. Dit heet selectieve darmdecontaminatie, omdat deze maar een aantal soorten bacteriën doodt.

Van een patiënt die een behandeling ondergaat met intensieve chemotherapie wordt verwacht dat de afweer lange tijd gestoord is. Als gevolg van de behandeling met chemotherapie vermindert het aantal witte bloedlichaampjes sterk. Hierdoor ontstaat een verminderde afweer tegen infecties. De patiënt is in deze periode vatbaarder voor bacteriën, virussen en schimmels. De bacteriën die in het maagdarmkanaal bij iedereen aanwezig zijn, kunnen bij een verminderde afweer infecties geven. Om te voorkomen dat de patiënt ziek wordt van deze bacteriën, voordat de chemotherapie begint, wordt gestart met SDD-medicatie.

Wat zijn SDD-kweken

Voordat begonnen wordt met de SDD-medicatie, worden er inventarisatiekweken afgenomen om te kijken welke bacteriën u (normaal) bij u draagt. Er worden kweken afgenomen van de keel, neus, urine en anus. Deze SDD-kweken worden verder gedurende een of twee keer per week afgenomen om te kijken welke bacteriën u bij u draagt.

Er wordt ook één keer per week een kweek van de insteekopening van de centrale lijn afgenomen (zie hoofdstuk 5, Centraal veneuze lijn). Aan de hand van de uitslagen van deze kweken wordt bekeken of uw medicijnen aangepast moeten worden.

Zodra uw afweer verbeterd is, kunt u, in overleg met de specialist, stoppen met de SDD-medicijnen. Dan komen ook de bacteriën weer terug in uw darmen. Omdat uw afweer dan weer verbeterd is, kunnen deze bacteriën geen kwaad meer doen.

Waaruit bestaan SDD-medicijnen

Deze medicijnen kunnen bestaan uit verschillende combinaties van antibioticatabletten en een drankje.

Gebruik SDD-medicijnen

Gebruik SDD-drank:

- Poets eerst uw tanden (na het eten en drinken).
- Neem de drank in en spoel dit eerst 30 seconden in de mond (vergeet de wangzakken niet), voordat u het doorslikt (kunstgebit uitdoen als u deze heeft).
- Probeer 10 minuten na het doorslikken niks te eten of te drinken.
- De SDD-drank niet vermengen met water of iets anders.

Gebruik SDD-tabletten:

Neem deze zoveel mogelijk op vaste tijden in (wanneer ze u gebracht worden). Het is erg belangrijk om deze medicijnen in te nemen. De kans op infecties is op deze manier zo klein mogelijk.

5 Centraal veneuze lijn

U krijgt een speciale lijn in de arm gebracht. Dit is een lijn in de bloedbaan met meerdere uitgangen, waarmee zowel toediening als bloedafname mogelijk is. Uw behandelend arts en de verpleegkundige vertellen u hier meer over. Er is ook een folder over de centraal veneuze lijn. Die kunt u vragen aan de verpleegkundige.

6 Persoonlijke verzorging

Een goede dagelijkse lichaamsverzorging is belangrijk, ook als u zich eigenlijk te moe of niet lekker voelt. Let hierbij op wondjes, blauwe plekken of irritaties van de huid. Meld dit aan de verpleegkundige en arts. We raden u aan nieuwe toiletartikelen mee te nemen, tevens vragen wij u om een zeepompje mee te nemen in plaats van een stuk zeep.

Wat betreft persoonlijke hygiëne zijn de volgende leefregels van belang:

- Douche of was u elke dag.
- Trek elke dag schone kleding aan, eventueel om de dag.
- Geef wasgoed in een gesloten zak mee aan uw familie. Voor de wasvoorschriften: zie behandelwijzer.
- Was uw handen na elk toiletbezoek en desinfecteer uw handen.
- Desinfecteer voor het eten de handen.
- Gebruik uitsluitend wegwerpzakdoeken.
- Scheer alleen elektrisch, zo ontstaan minder snel wondjes.
- Zorg dat u altijd iets aan uw voeten draagt, ook tijdens het douchen.
- Wees extra voorzichtig met het knippen van nagels, u kunt deze beter vijlen.
- Draag gerust uw ringen en contactlenzen. Piercings en oorbellen graag verwijderen.
- Als uw lichamelijke conditie het toelaat, blijf dan geen hele dagen in bed liggen.
- De vloer bevat veel bacteriën. Wees daarom voorzichtig met het oprapen van gevallen spullen. Deze kan de verpleegkundige voor u oprapen en schoonmaken.

Een goede handhygiëne is erg belangrijk. Desinfecteer uw handen daarom regelmatig.

Mondverzorging

De mond is erg gevoelig voor infecties. Daarom is een goede verzorging van het gebit erg belangrijk.

Instructies mondverzorging van het eigen gebit:

- Poets uw tanden vier keer daags na de maaltijd. Doe dit met een elektrische tandenborstel en een milde tandpasta met fluoride (eventueel kindertandpasta). Een goede milde tandpasta is Elmex mentholvrij.
- Na het tandenpoetsen de (opzet)borstel onder de hete kraan roterend reinigen, zodat de tandpasta zoveel mogelijk uit het binnenste mechaniek verwijderd wordt. Daarna de borstel met een schone tissue drogen en los van de houder wegleggen, zodat deze verder aan de lucht kan drogen. Het handstuk reinigen en goed drogen.
- Spoel acht tot tien keer daags uw mond met NaCl 0,9%. Elke keer na het tandenpoetsen en nog zeker vier keer tussendoor. Doe dit gedurende één minuut en vergeet de wangzakken niet. U krijgt een fles NaCl 0,9% in eigen beheer en medicijnbekertjes. U neemt bij elke mondspoeling een schoon bekertje.
- Gebruik geen flosdraad, tandenstoker of rager.
- Verzorg de lippen vier keer daags met vaseline uit een tube. Gebruik hiervoor in verband met hygiëne geen labello of andere vette lipstiften.

Ook als u een gebitsprothese draagt, is een goede mondhygiëne belangrijk.

Instructies mondverzorging bij een gebitsprothese:

- Maak uw prothese vier keer daags na de maaltijd schoon. Gebruik hierbij een harde protheseborstel.
- Spoel acht tot tien keer daags uw mond met NaCl 0,9%. Elke keer na het poetsen van uw prothese en nog zeker vier keer tussendoor. Doe dit gedurende één minuut en vergeet de wangzakken niet. U krijgt een fles NaCl 0,9% in eigen beheer en medicijnbekertjes. U neemt bij elke mondspoeling een schoon bekertje. Het spoelen van de mond kunt u het beste doen wanneer de prothese uit de mond verwijderd is.
- U kunt de prothese droog bewaren.
- Eventueel kunt u 's nachts de prothese uitdoen, zodat de slijmvliezen onder de prothese kunnen herstellen.
- Verzorg viermaal per dag uw lippen met vaseline uit een tube. Gebruik hiervoor in verband met hygiëne geen labello of andere vette lipstiften.

7 Voeding bij beschermende isolatie

Door de behandeling die u in het ziekenhuis moet ondergaan heeft u een verminderde afweer tegen micro-organismen (bacteriën). Hierdoor bent u extra gevoelig voor (voedsel)infecties. Tijdens de beschermende isolatie moet de voeding daarom aan speciale hygiënische eisen voldoen. U krijgt hiervoor de folder uitgereikt 'Voeding bij beschermende isolatie'. Gebruik geen koektrommel of snoepspot waar meerdere mensen in 'graaien'.

8 Dagindeling op de HIC-kamers

6.00 uur	- controleren van de temperatuur, pols en bloeddruk - eventueel afname bloed en kweken
7.30 uur	- facilitaire medewerker komt kamer schoonmaken - ontbijt - verstrekking medicijnen - wassen, bed verschonen en dergelijke - wegen
10.00 - 11.00 uur	- artsensite - controleren van pols en temperatuur - pijnscore en ontlastingspatroon
12.00 uur	- verstrekking medicijnen - middageten, daarna gelegenheid om te rusten
14.00 uur	- eventueel verstrekking medicijnen
18.00 uur	- avondeten, verstrekking medicijnen
20.00 uur	- controle pols, temperatuur en pijnscore
22.00 uur	- verstrekking medicijnen

Deze indeling is globaal. Er kan dus van worden afgeweken. Dit is afhankelijk van uw behandeling, conditie en het aantal verpleegde patiënten op de HIC-kamers. Het verzorgen van de centraal veneuze lijn gebeurt twee keer per week.

9 Bezoek- en hygiëneregels

Het is voor u van groot belang dat bezoekers de hygiëne zo weinig mogelijk in gevaar brengen. Natuurlijk is bezoek mogelijk. Bezoek moet zich echter strikt houden aan de hygiënevoorschriften. Bij het eerste bezoek krijgen u en de bezoekers instructies van de aanwezige verpleegkundige.

Hygiëneregels

Om infecties te voorkomen is het nodig dat de mensen die bij u op de kamer komen hun handen goed reinigen en zich aan de volgende maatregelen houden:

- Uw bezoek moet de jas/buitenkleding ophangen in de sluis.
- Als de handen zichtbaar vies zijn, moeten de handen gewassen en goed gedroogd worden.
- Als de handen niet zichtbaar bevuild zijn, hoeven deze niet gewassen te worden. Alleen ontsmetten met handdesinfectans is dan voldoende. Dit is in de sluis aanwezig.
- Wanneer bezoekers verkouden zijn, een oogontsteking hebben of een koortslip, is het beter dat ze niet komen. Mocht u dit toch graag willen, dan moeten ze na overleg met de verpleegkundige een mondmasker voor doen.
- Ontvang geen bezoekers die mogelijk infecties bij zich kunnen dragen. Bij twijfel kunt u overleggen met uw verpleegkundige.
- Bezoekers die nog elders in het ziekenhuis een bezoekje willen afleggen, moeten vanwege besmettingsgevaar eerst bij u langs gaan.
- Bezoek van kinderen is toegestaan, mits ze niet verkouden zijn, ziek zijn en/of besmettelijke kinderziektes hebben.

Bezoektijden

Er gelden geen vaste bezoektijden op de HIC. Wel zijn er enkele richtlijnen:

- Bezoek vóór tien uur 's ochtends is minder gewenst.
- Aarzel niet om aan te geven dat bezoek soms te veel kan zijn. Het is verstandig om uw rust te nemen.
- Meer dan twee bezoekers per keer is niet toegestaan.
- Het bezoek mag de HIC-kamer betreden wanneer zij op de hoogte gesteld is van de voorschriften.

Behandeling gaat vóór

Wanneer u onderzocht, behandeld of verzorgd moet worden, moet het bezoek de kamer even verlaten. Dit geldt ook tijdens de artsensite, maar naaste familieleden kunnen dan wel blijven.

Contactpersoon

Het is de bedoeling dat één persoon, bijvoorbeeld een familielid, als contactpersoon optreedt. Hij/zij regelt het bezoek en onderhoudt het contact met artsen en verpleegkundigen.

10 Foldermateriaal

Er zijn op de afdeling allerlei folders aanwezig, die uitleg geven over uw ziektebeeld of bijvoorbeeld vermelden wat de bijwerkingen zijn van chemotherapie. U kunt de folders vragen aan de verpleegkundige. U kunt ze ook zelf uit de folderkast van de afdeling pakken. Dit geldt ook voor uw bezoek. Ook kunt u informatie vinden op de website www.hematon.nl

11 Welke medewerkers komt u tegen?

De belangrijkste specialisten op de HIC-kamers zijn hematologen. Dit zijn specialisten die gespecialiseerd zijn in ziektes van bloed- en bloedvormende organen. Enkele keren per week komt er een hematoloog langs. De arts-assistent (zaalarts) komt iedere werkdag langs. Daarnaast worden specialisten van andere vakgebieden soms om advies gevraagd (consult). Dit kunnen onder andere de volgende specialisten zijn: longarts, huidarts, psychiater, chirurg, KNO-arts, psycholoog, oogarts. Wanneer u samen met uw familie de arts-assistent of specialist wilt spreken, kunt u via de verpleegkundige een afspraak maken. 's Avonds en in weekenden krijgt u te maken met de arts die op dat moment dienst heeft.

Overige medewerkers

Tijdens de eerste opname maakt u kennis met:

- De diëtist: om ervoor te zorgen dat u voldoende voeding binnen krijgt.
- De fysiotherapeut: om ervoor te zorgen dat uw lichamelijke conditie zo goed mogelijk blijft.
- Geestelijk verzorger: ter ondersteuning van uw geestelijk welzijn.
- Medisch maatschappelijk werker: voor ondersteuning en begeleiding in het omgaan met uw ziekte voor u en uw naasten. Ook voor praktische zaken kunt u een medisch maatschappelijk werker om hulp vragen.
- Als dat noodzakelijk is, kan een psychiater ondersteuning bieden.

Indien gewenst kan een geestelijk verzorger of medisch maatschappelijk werker vaker bij u langskomen. Hier zijn geen extra kosten aan verbonden.

Ook krijgt u te maken met de volgende medewerkers:

- Medewerkers van het facilitaire bedrijf. Zij houden de afdeling schoon en verzorgen het eten en drinken bij u op de kamer.
- Laboranten en/of medewerkers van de röntgenafdeling, als er onderzoek nodig is.

12 De periode na ontslag

De eerste tijd dat u thuis bent uit het ziekenhuis, kunt u zich onzeker voelen. De veiligheid van het ziekenhuis en de aanwezigheid van deskundigen valt weg. Het kost tijd om weer vertrouwen in uzelf en uw lichaam op te bouwen en uw normale leven weer op te pakken. Misschien heeft u behoefte om hier nog eens met een verpleegkundige of andere deskundige over te praten. U kunt altijd contact met ons opnemen.

13 Contact

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, dan kunt u deze gerust stellen aan de verpleegkundige.

De Hematologische Intensive Care (HIC) van het Oncologisch Centrum Leeuwarden is telefonisch te bereiken: 058 – 286 66 82.

Informatie over andere voorzieningen op de afdeling en binnen het MCL vindt u in de afdelingsfolder of op MCL-tv. De folder krijgt u bij de opname.